

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Curiosa nominum obseruatio, & antiquus ritus illustratus. Capvt XXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

nomina ab ijs exquisitè affectata recensere. Vna inter tot gentes extra Gramantas inuenta est, apud quam imponendorum nominum nulla esset consuetudo. Longè sapientius Christiani, qui ab ipsis Ecclesiæ incunabilis cœperunt, SS. Martyrum appellationes filijs imponere, quod testatur Theodoretus.

Theodo. ser. 8.

Τὰς δὲ τῶν μαρτύρων προσγορίας μᾶλλον ἰσοσυνάωντες ἢ τὰ τῶν φιλότατων ὀνόματα, καὶ τῆς πασι δὲ τῶν τότε προσγορίας ἐπιτίθεναι ἀπέδρασαν, ἀσφάλειαν αὐτοῖς, καὶ φυλακὴν εἰτεῦθεν μηχανώμενοι.

Martyrum uenditæ res alicuius magis norunt omnes, quàm uel amicissimorum nomina. Ad hæc suis libris imponere student, quo eis inde securis atem, et praesidium comparent.

φυλακὴν dixit. Nam & phylacteria dicta sūt. Cuius nominis ratio, ut pleniùs intelligatur, sciendum est, antiquos contra uenena, & maleficorum, hominum artes, gestasse quædam Antidota, quæ ipsi amuleta, & phylacteria consueuerant appellare, fiebant autem plerūque ex lauro, unde laurum baculum gestari notat Zenobius, contra insidias maleficorum.

Zenob. c. 11. s. mag. 11.

Δάφνῳ φορεῖ βακτηρίαν ἐπολέγει εἰσὺ θύραις οἱ ὑπὸ τινῶν ἐπιβαλεσόμενοι, παρόθεν, ἀλεῖ ἰσάρμακον ἢ δάφνη. Aliàs fiebant ex lapillis, ex quo Dioscorides refert mulieres Selenite lapide instar phylacterij, vsas.

Καὶ ἀντὶ φυλακτηρίου περιάμματα αὐτῶν οἱ γυναῖκες χρῶνται. Idem eodem libro Iaspides φυλακτήρια περιάπτει nominat. Alias phylacteria fiebāt ex characteribus, & nominibus sacris, qualia erant Iudæorum, qui legem Dei in membranulis descripsit, instar coronæ deferebant, ut liquet ex sacris, cuius motis vestigia nunc etiam retinent Abyssini, ut notat Iaricus to. 1. historia. Hæc qui ob reuerentiam sacrarum literarum deferebant, bene quidem faciebant, sed qui certos astrorum fluxus innexos sacris literis credebant, toto cælo errabant: nec immeritò tales errores, & superstitiones Antiochena Synodus damnauit. Eodem modo se nomine, & imagine Alexandri Magni, pulchros, beatosq; putabant Ethnici, nonnulliq; Christiani his plerumq; superstitionibus erant implicati, quos increpat D. Chrysof. in homilijs ad populum.

Antiochenum.

Curiosa nominum obseruatio, & antiquus ritus illustratus.

CAPVT XXXVI.

NEque verò his contenta limitibus fuit, sed latius manauit in pueros nominum indendorum superstitio. auctor est D. Chryf. nonnullos adhuc sua ætate Christianos, ad hos Ethnicorum ritus defluxisse, ut infanti nomina imposituri cereos complures accenderent, suo cuique nomine assignato; puta hic Zosimus appellabatur, alter Stephanus, tertius Procopius: Atque eius demum, qui cæteris extinctis superuixerat, nomen quasi longioris æui, & future felicitatis omen arripientes, imponebant infanti. *Hνικα ἐν κελείδαι το παιδίον δέη, ἀφέντες ἀπὸ τῶν αὐτὸ καλέων, ὡς οἱ παλαινοὶ πρῶτον ἐποιούον λύχνες ἀφαντες, καὶ ὀνόματα αὐτοῖς ἐπιτίθεντες, τὰ διαρκέσαντα μέχρι πολλῆ τῆ παιδὸς ποιῶσιν ὀμῶνομον. εἰ θεὸς τὴν πολὺν αὐτοῖς σοχαζόμενοι βιάσεται χρόνον.*

Hoc ab Andronico seniore Imperatore factitatum, ex G. Pachymerij historia discimus. Cum enim illi complures puellæ morentur, mulierculæ cuiusdam suasa sub partu uxoris, duodecim cereas imagines uirili statuta totidem Apostolorum nominibus insignitas accendit ordine: cumque partus in tempus, quo S. Simonis statua ardebat, incidisset, puella Simonis est uocata, specie quidem pulcherrima, sed que anno ætatis octauo Crassi Seruix Despotæ nubere coacta, corrupto uero sterili extitit.

Hoc idem penè secundum superstitionem Pachymerij à D. Chrysof. exagitatam describit Marinus.

Maria (inquit) Petri Aragonum Regis VII. uxor prius sterili, tandem dolo erga maritum vsa concepit, & in ipso partu multis pro salute parturientis ornatibus, filium peperit cum summa Regis, & omnium nobilium lætitia. Infantem natum Regina statim ad Ecclesiam misit, ad imaginem Mariæ Virginis. Cum puero multis Ecclesiam ingredientibus, sacerdotes, qui matutinas horas recitabant, de aduentu infantis ignari psalmum canere cœperunt: Te Deum laudamus: Hinc ad aliam Ecclesiam profecti omen arripiunt; Benedicimus Do.

Dominus Deus Israel. Nec satis, cum Rex (inquit) infanti nomen eligeret, duodecim cereos albos, eiusdem longitudinis, ponderis, molis, apud altare facelli in honorem B. Mariæ Virginis, & duodecim Apostolorum iussit accendi, quorum singula nomina singulis cereis scripserat, destinaretque animo, ut illius Apostoli nomen, cuius cereus reliquis extinctis, & consumptis perdurasset, nomen arriperet. Hac igitur ratione infans Jacobus est appellatus, quod diui Jacobi cereus superuixisset.

Addit illum iam grãdem res magnas gefisse, & fortunati nomen adeptum. Qui quid sit, hæc si superstiosè fuerint obseruata, meritò à D. Chrystomo arguuntur, nec in exemplum trahenda sunt.

Notatio Literarum numeralium, & eius omnis vanitas.

CAPVT XXXVII.

Nihil non tentauit curiosã obseruatio, etiam numerorum in literulis exquisitam habuit rationem. Credebant enim antiqui superstiosã fide, tantam esse vim in nominibus, ut quæ numeris eminerent, cæteris inferioribus longe præstantiora, felicioraque essent. Quamobrem ducibus singulã certamine congregientibus, ex literis numeralibus, quæ in cuiusque nomine reperiebantur, omen captabant victoriæ. Hac ratione Hectorem Patroclo, Achillem Hectore superiorem extitisse memorant. Hoc disertè testatur Terentianus Maurus.

*Trent. Et nomina tradunt ita literis peracta.
Maurus. Hac ut numeris pluribus, illa sint minus.*

*Quandoq; subibunt dubia pericla pugna,
Maior numeris, qua steteri sanere pal-
mam.*

*Praesagia lethi minima patere summa,
Sic & Patroclum Hectorea manu perisse,
Sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli.*

Hectoris enim nomen numerum habet 125. Patrocli 871. Achillis 1276. ut ex numerorum Græcorum ratione, & singularum literarum supputatione patet. Sic numeratur nomen bestię Apoc. c. 13. & complectitur 666, cui numero respondet nomen *Μαδμυτς*: Sic nomen Christi per ambages expressum est à Sibylla.

*Τέσσαρα φωνήεντα φέρει τὰ δὲ ἄφωνα δὲ αὐτῶ
Διοσκῶν ἀγγέλων, ἀριθμὸν δὲ ὅλον ἔξονα-
μῆνω,
Ὀκτὼ γὰρ μονάδας, τῶσας δεκάδας ἐπὶ
τέτοις,*

Ἡδὲ ἑκατοντάδας ὀκτὼ. Hoc efficit nomen Iesus 888. Per numeros igitur nomina exprimere non est nouum: sed inde futuri omnia captare, est irreligiosum, & vanum. Bello, quod Mauricius dux, Saxonie elector, contra Carolum V. Imperatorem pro liberatione Landgrauij gessit, sollicitis admodum Mauritanis, quem exitum res habitura esset. Quidam per iocum iussit eos bono esse animo: nam à Carolo viuci Mauritium non posse, causam rogatus, respondit veteris diuinationis esse fiduciam. Nam, ut Achillis victoris nomen numeris, qui literarum notis indicarentur, plenius esset, quàm Hectoris; sic Mauritij statim initio nomen, Caroli nomine esse numerosius. Congruit omen cum exitu, sed tamen futilem diuinationis rationem arguit, quod eodem nomine Mauritus Imperator à Phoca victus est, quem pleniori appellatione antecellebat. Ipsi demùm postea Ioannes Fridericus Saxo, & Philippus Landgrauus, cum plenissimis nominibus Caroli armis bello Germanico cesserunt. Ex quo nihil inde notationem nominis capere roboris planè certum est, cum quotidiana experientia hanc anilem vanitatem satis confitent.

De Anagrammatismis.

CAPVT XXXVIII.

Adnotationem nominis illustrandam nõ raro assumuntur anagrammatismi, quorum vtus antiquissimus, in hæc vsque tempora dimanauit. Credibile est, à Iudeorum cepisse doctoribus, qui nata ad huiusmodi literularum obseruationes ingenia habuerunt, quæ deinde linguæ Hebrææ in his nominum inuersionibus fecunda quàm maximè felicitas, non mediocriter adiuuit.

Primum Genesios verbum, *בְּרֵשִׁית* *Be-reshit*, quinquaginta ferme modis per varios anagrammatismos inuertentes Rabbini lectitarunt, & quo tandem sensum illũ confecerunt.

Y ; Pa-